

Vorbereiding 30.5: Hert

SCHRIFTGEDEELTE

Psalm 42

THEMA

Hert

EXEGESE

Context

Psalm 42 en 43 zijn een eenheid en moeten samen worden gelezen. Redenen daarvoor zijn o.a. dat 42:10 en 43:2 erg overeenkomen en dat het refrein drie keer voorkomt (42:6 en 12 en 43:5).

De psalmen zijn onder te verdelen in 5 boeken. Deze psalm is de eerste psalm van het tweede boek en het begin van een verzameling psalmen van de Korachieten (Ps 42-49). De Korachieten zijn de mannen die muziek maakten in de tempel. Er is verder geen specifieke informatie over wie de psalmist is en waar hij deze psalm heeft gedicht (waarschijnlijk bij de bronnen van de Jordaan, zie 42:7). Het is wel duidelijk dat de dichter verkeert in een toestand van nood en druk. Hij is gescheiden van de tempel en hij wordt verteerd van verlangen naar die plaats en de gemeenschap met God die daar wordt genoten. De psalm is een lied van heimwee naar en van vertrouwen op God.

Psalm 42

Vers 1-3 De dichter smacht naar God en gebruikt daarbij het treffende beeld van een hert dat naar water verlangt dat leven geeft (dit beeld doet denken aan Joël 1:20). In het begin van vers 3 wordt dat herhaald.

De 'levende God' betekent niet alleen dat God de bron van leven is, maar ook dat Hij de volheid van het leven bezit. Dit in tegenstelling tot de vijanden van de dichter die 'dode goden' aanbidden.

'Wanneer ... voor Gods aangezicht verschijnen' is een figuurlijke aanduiding van de gemeenschapsoefening met God; de dichter smacht daarnaar.

Vers 4-5 'Mijn tranen zijn mij tot voedsel' wil zeggen dat de dichter huilt in plaats van eet, dag en nacht. Hier is eerst het verdriet, maar later de blijdschap (43:4-5). De dichter klaagt omdat God afwezig is/likt en zijn verdriet wordt versterkt door de spotters (heidenen) die spottend vragen waar Zijn God is (oftewel: Hij is er niet!). Dat doet pijn bij de dichter, want de God die zijn volk heeft verlost, trouw, genadig en hulpvaardig is, laat nu niets van Zijn aanwezigheid zien. De dichter roept de betere tijden in herinnering, toen Hij wel in de nabijheid van God verkeerde.

Vers 6 Na de klacht en de in vers 5 beschreven herinnering, uit de dichter eerst zijn neerslachtigheid. Daarna wekt hij zich op om op God te hopen. Hij eindigt met zijn vast vertrouwen op een betere toekomst. Hij geeft hier zijn worsteling weer: hoe hij probeert vanuit zijn verslagenheid zich op te heffen tot een gelovig vertrouwen.

Vers 7-8 Dit vers begint met dezelfde woorden als vers 6 en dat laat de neerslachtigheid van de dichter wederom zien. Hij is namelijk ver weg van waar de tempel staat en dus ver weg van de gemeenschap met God. Waarschijnlijk is hij in de omgeving waar de Jordaan ontspringt; ten noorden aan de zee van Galilea. Hij gebruikt het beeld van watervallen die bruisen en betreft dat op zichzelf: de vloed van God (de ellende waar hij nu in zit) is over hem heen gekomen.

Vers 9 Dit vers gaat verder op wat in vers 7b is gezegd ('daarom denk ik aan U'). Ondanks de moeilijkheden waarin de psalmist verkeert (vers 4 en 9), is zijn God toch bij hem en ervaart hij overdag goedertierenheid en 's nachts het lied dat van God zingt en tegelijk ook een klaaglied is. Zo ook het gebed dat daarop volgt (vers 10 en 11).

Vers 10-11 Voor de dichter is de HEERE zijn rots, een vast fundament, te midden van de kolkende wateren. Met een retorische vraag 'Waarom vergeet U mij?' beoogt de dichter God tot een andere houding te bewegen. 'Vergeten' betekent hier: aan zijn lot overlaten. 'In het zwart' is een teken van rouw en smart. De vijanden maken het hem moeilijk door hoon en spot (vers 4b en 11) en dat doorsteekt de dichter tot in het diepst van zijn ziel ('doodsteek in mijn beenderen').

Vers 12 Na het gebed (vers 10 en 11) volgt hier het geloof en vertrouwen op goddelijke redding. Anders dan in vers 6 noemt de dichter God nu ook 'mijn God'.

Psalm 43

Vers 1 In de verzen 1-5 heeft het gebed van de psalmist twee kanten. Aan de ene kant wordt duidelijk wat hij van God vraagt (vers 1) en aan de andere kant maakt hij duidelijk wat hij voor zichzelf vraagt (vers 3 en 4). De levende God, naar wie de psalmist dorst (42:3a) en tot wie hij zijn gebed richt, moge daadwerkelijk en afdoende ingrijpen en hem verlossen van het volk zonder goedertierenheid (zijn vijanden).

Vers 2 In vers 10 heeft de dichter God 'rots' genoemd en hier 'de God van mijn kracht'. Dat is de grond waarop de dichter verlossing mag verwachten. Dat wordt benadrukt door de klacht 'waarom verstoot u mij'. Dit is immers in strijd met hetgeen hij van de God van mijn kracht mag verwachten. De dichter doet als het ware een appel op God.

Vers 3-4 Hier volgt de bede of hij weer naar het heiligdom van Sion (Uw heilige berg) zou mogen gaan, geleid door Gods licht (heil, verlossing) en waarheid (Gods trouw naar Zijn beloften). Dan zal hij bij het altaar (in de voorhof) God loven en prijzen, nu met een danklied.

Vers 5 In dit vers spreekt de dichter opnieuw zijn ziel toe: wees niet bang, het moment zal komen dat ik Hem nog zal loven!

Het refrein, het beeld van het levengevend water (42: 2-3) en van de dreigende wateren (42:8) laten de grote spanningen zien waarmee de dichter te maken heeft. God is aanwezig in Zijn afwezigheid. De spot van zijn tegenstanders versterkt dat gevoel van Gods afwezigheid en daarmee de herinnering aan vroeger tijden van Zijn aanwezigheid. Tegelijk wordt de naam van God 22 keer genoemd in 16 verzen en dat laat weer iets zien van Zijn aanwezigheid. 'Mijn God' is het laatste woord.

Enkele lijnen

- God lijkt soms echt afwezig, waardoor je het gevoel kan krijgen dat Hij er niet is. Net als de dichter mogen we daarmee naar God toe gaan.
- De dichter verlangt sterk naar Jeruzalem, dat is Gods huis, om daar in gemeenschap met God te leven.
- De Heere Jezus heeft tot in het diepste meegemaakt hoe het is om verlaten van God te zijn en hoe het is om bespot te worden. Door Hem kon de ware verlossing komen en daarom mogen wij in moeilijke tijden altijd op Hem hopen en alles van Hem verwachten.

Woordstudie

Hert

Het hert is een rein dier en mag gegeten worden (Deuteronomium 12). Ook op Salomo's tafel was hertenvlees te vinden (1 Koningen 4). David vergelijkt zichzelf in Psalm 42 met een opgejaagd hert dat smacht naar fris water. Jesaja mag profeteren dat de kreupelen zal springen als een hert in het Koninkrijk van de Messias (Jesaja 35). In Klaagliederen 1 vergelijkt Jeremia de vorsten die zijn achtergebleven na de verwoesting van Jeruzalem bij herten die geen weide kunnen vinden. Zij zijn verarmd en verhongerd. Ze lopen en vluchten als herten voor jagers en honden doen. In het Lied der liederen vergelijkt de bruid haar man met een huppelend hert (Hooglied 2).

GELOOFSLEER

Avondmaalsformulier
HC vraag 28

Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?
God onderhoudt alles door Zijn voorzienigheid

GEBEDSPUNTEN

- Bid om hulp als er moeilijke omstandigheden zijn. *Misschien zijn er kinderen die hier vooraf iets over willen delen.*
- Bid om verlossing van de zonden.
- Dank de Heere voor wie Hij is en wat Hij belooft.

PSALM- EN LIEDLIJST

Psalm 3:2 Maar, trouwe God, Gij zijt.
Psalm 27:7 Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven.

Psalm 42:1-7 't Hijgend hert, der jacht ontkomen.
Psalm 46:1 God is een toevlucht voor de Zijnen.
Als een hert dat verlangt naar water.
Als g' in nood gezeten.
Rots der eeuwen, troost in smart
'k Stel mijn vertrouwen
Vaste rots van mijn behoud

INTRODUCTIE OP DE BIJBELLEESLES

Introductie 1

In de psalmen gaat het vaak over wat in het hart van de dichter leeft en schrijft hij iets over wie de Heere voor hem is. Wij zingen vaak psalmen, in de kerk, op school, thuis. Welke psalm zing jij graag? Kan je uitleggen waarom je die psalm hebt gekozen?

Introductie 2

In Psalm 42 gaat het over het verlangen van de dichter. Hij wil iets heel graag. Schrijf eens voor jezelf op wat jij heel graag zou willen. Je mag meerdere dingen opschrijven.

Zorg ervoor dat je post-its en pennen klaar hebt liggen zodat de kinderen die kunnen gebruiken om daar hun verlangens op te schrijven.

Introductie 3

Laat een foto van een grote steen zien. De dichter van Psalm 42 noemt de Heere 'mijn Steenrots'. Hij klampt zich als het ware aan de Heere vast. Zoek met elkaar woorden en namen van God op die duidelijk maken dat je op de Heere kunt bouwen.